

Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj

National Alliance for Local Economic Development

ELEKTRONSKI BILTEN

novembar 2008. / izdanje br. 4

U periodu od avgusta do novembra 2008. godine, Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj intenzivirala je rad na realizaciji tekućih projekata. Sa zadovoljstvom možemo da se pohvalimo porastom broja članova u prethodnom periodu, povećanom interesovanju medija i šire stručne javnosti za naš rad kao i novim projektima koji će obeležiti naredni period a to su certifikacija ruralnih područja, trening za podizanje kapaciteta u agrobiznisu, bežični internet u Indiji i certifikacija korporativno odgovornih kompanija. Značajan napredak je ostvaren u okviru projekta certifikacije kroz posete kontrolne komisije u cilju finalne evaluacije stepena ispunjenosti kriterijuma za dobijanje certifikata. Članovi kontrolne komisije (Goran Živkov, Vladimir Todorić, Mijat Lakičević, Ivana Dulić Marković, Ball Packaging, ComTrade, Željko Ožegović, Violeta Jovanović) su potvrdili visok stepen usaglašenosti sa zahtevima programa u Indiji, Kragujevcu i Loznici kojima su dodeljeni prvi certifikati.

NALED INFO www.naled-serbia.org

- Na websajt NALEDa (www.naled-serbia.com/blog) postavljen je BLOG sa "Preporukama za uklanjanje administrativnih prepreka za poslovanje u Srbiji" koji sadrži opise problema i predloge rešenja iz NALEDove SIVE KNJIGE. Predloge pogledajte i komentarišite jer Vaše mišljenje je izuzetno značajno za unapređenje daljeg rada državnih organa i olakšavanje poslovanja svakog privrednog subjekta u Srbiji.
- Upoznajte se sa stavovima investitora u Srbiji, pogledajte rezultate istraživanja koje su uradili USAID/MEGA (Program za podsticaj ekonomskom razvoju opština) i Strategic Marketing Research na websajtu NALEDa u sekciji IZ LAVIRINTA.
- NALED je kreirao Compendium – Bazu fondova. Ova baza podataka predstavlja svojevrsan pretraživač programa finansijske, konsultantske i druge pomoći privredi i opštinama koju pružaju republički i pokrajinski organi, strani donatori i fondovi. Compendium je pre svega namenjen malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i poljoprivrednicima, kao i opštinama, koje nemaju adekvatan pristup informacijama ili nemaju interne kapacitete da istražuju, prate, prikupljaju i analiziraju podatke o različitim vidovima podsticaja privredi.

www.naled-serbia.org/compendium

SADRŽAJ

- *U FOKUSU: "ZDRAVLJE ACTAVIS"*
- *PREZENTACIJA PROGRAMA "CERTIFIKACIJA OPŠTINA SA POVOLJNIM POSLOVNIM OKRUŽENJEM"*
- *NOVE OPŠTINE U NALED-u: STARA PAZOVA I BAČKI PETROVAC*
- *ZAVRŠNA KONFERENCIJA AKCIJE "IZ LAVIRINTA"*
- *SAJAM INVESTICIJA "INVESTEXPO"*
- *PROIZVODI I USLUGE ČLANOVA NALED-a*
- *OPŠTINE U SRBIJI ZVANIČNO CERTIFIKOVANE ZA BIZNIS*
- *SASTANAK KANCELARIJA ZA LER*
- *OPŠTINE SREMSKA MITROVICA I SOMBOR PRISTUPILE NALEDU*
- *RUČAK SA MINISTROM DULIĆEM*
- *SEDNICA UO NALEDA*
- *LESKOVAC UŠAO U PROCES CERTIFIKACIJE*
- *PREDSTOJEĆA DEŠAVANJA*
- *PROJEKTI U PRIPREMI*
- *NOVI ČLANOVI NALEDa*

NALED INFO www.naled-serbia.org

U FOKUSU

Evropski certifikat dobre proizvođačke prakse

Kompanija Zdravlje Actavis je jedan od lidera u proizvodnji farmaceutskih proizvoda u Srbiji, sa 55 godina dugom tradicijom u proizvodnji kvalitetnih farmaceutskih proizvoda. Najveći investicioni projekat u proteklih skoro šest godina jeste modernizacija procesa proizvodnje najsavremenijih farmaceutskih preparata. Paralelno sa ovim projektom, potpuno su rekonstruisani svi prateći sistemi, fizičko-hemijske i mikrobiološka laboratorija, čime su obezbeđeni vrhunski uslovi za razvoj i kontrolu kvaliteta farmaceutskih proizvoda.

Ciljevi menadžmenta kompanije Zdravlje Actavis danas su u potpunosti realizovani o čemu svedoče zvanični certifikati o Sistemu upravljanja kvalitetom (ISO 9001:2000), zaštiti životne sredine (ISO 14001) zaštiti zdravlja i bezbednosti zaposlenih na radu (OHSAS 18001) i znak CE za proizvodnji medicinskih sredstava koji je potvrđen od strane certifikacione kuće SGS. Konačno, krunu svih dosadašnjih aktivnosti, investicija i nesebičnog zalaganja i kontinualnog profesionalnog usavršavanja zaposlenih u kompaniji Zdravlje, predstavlja dobijanje prvog zvaničnog evropskog certifikata dobre proizvođačke prakse (EU GMP).

"Evropski certifikat dobre proizvođačke prakse, koji smo dobili od Danske agencije za lekove, za kompaniju predstavlja ostvarenje najvažnijeg poslovnog cilja definisanog na samom početku veoma složenog procesa reorganizacije i modernizacije kompanije - ulazak na evropska i svetska tržišta. Već u prvoj polovini godine započeli smo značajne transfere proizvodnje novih lekova u našu fabriku tako da će dobijanje EU GMP certifikata još dodatno intenzivirati ovaj proces. Time ćemo našu godišnju proizvodnju sa sadašnjih 500 miliona povećati na oko 1,9 milijardi tableta do 2010. godine, uz povećanje vrednosti poslovanja sa 45 na 71 milion eura i rast izvoza sa sadašnjih 16% na 46% u 2009. godini," istakao je Goran Stojilković, generalni direktor kompanije.

6. novembra u Novom Sadu, NALED je u okviru Presentacije programa certifikacije održane tokom poslovnih i stručnih aktivnosti "Investexpo" sajma zainteresovanim zvanicama dao odgovore na sledeća pitanja: DA LI JE VAŠA OPŠTINA ATRAKTIVNA ZA INVESTIRANJE? ŠTA SU OBELEŽJA DOBRE POSLOVNE KLIME? KOJE SU PREDNOSTI ZA CERTIFIKOVANE OPŠTINE?

Tokom Presentacije programa "Certifikacija opština sa povoljnim poslovnim okruženjem", koju NALED sprovodi u saradnji sa Ministarstvom ekonomije i regionalnog razvoja uz direktnu podršku USAIDovog Programa za podsticaj ekonomskom razvoju opština (MEGA) su istaknuti standardi koji stvaraju povoljnu poslovnu klimu i ujedno omogućavaju ocenu kvaliteta lokalnih zajednica vezanih za njihove investicione mogućnosti, inicijativa za privlačenje investicija i kontinuirane programe podrške biznis sektoru koje opštine i gradovi pružaju.

Nakon prezentacije, održano je svečano potpisivanje Sporazuma o saradnji između Opština Stara Pazova i Bački Petrovac i NALED-a. Svečanom potpisivanju su prisustvovali članovi i partneri NALED-a, kao i predstavnici Izvršnog veća APV, domaćih institucija, kao i lokalnih samouprava, izlagača na "Investexpo" sajmu, koji su se ovom prilikom upoznali sa zahtevima programa i mogućnostima za promociju opština koje postanu nosioci certifikata. Ivana Dulić Marković, potpredsednica Izvršnog veća Vojvodine i pokrajinska sekretarka za regionalnu i međunarodnu saradnju je u svom izlaganju vrlo praktično i upečatljivo istakla brojne prednosti i značaj programa certifikacije za napredak lokalnih samouprava u Srbiji.

28. oktobra u Medija centru održana je završna konferencija akcije "Iz lavirinta" i prezentacija NALEDove SIVE KNJIGE, publikacije koja je nastala kao rezultat akcije. Velike kompanije i mala i srednja preduzeća, opštine, gradovi i nevladine organizacije okupljene u članstvu NALEDA su se udružile da pomognu da se identifikuju rešenja za što više administrativnih problema koji opterećuju privredu. Razlozi za to

su jednostavni – dinamičan sektor malih i srednjih preduzeća znači nova radna mesta, veću kupovnu moć stanovništva, više posla za velika preduzeća i bolji standard života velikog broja stanovnika naše zemlje. Cilj je bio da se kroz direktan kontakt s privrednicima dobiju preporuke za Vladu Srbije u cilju građenja dobre poslovne klime. Na adresu NALED-a stiglo je 245 kvalitetno obrazloženih podnesaka, pri čemu su najbolji predlozi izabrani od strane stručnog žirija i nagrađeni. Prva nagrada je zasluženno dodeljena Mariji Oreški koja je ukazala na više administrativnih problema i procedura koje su relevantne za praktično sve privrednike (dobijanje PIBa, složena procedura prijave zaposlenih na obavezno osiguranje) i dala predloge koji su u skladu sa preporukama koje je dala Svetska Banka u svom Diong Business 2008, kao i predloge za reformu nadležnih institucija jer skreću pažnju na ostale vezane teškoće, kao što je razmena podataka između poreske uprave i ostalih institucija.

NALED-ova SIVA KNJIGA sadrži preporuke za uklanjanje administrativnih prepreka za poslovanje u Srbiji. NALED će sa zaključcima ove akcije i sa konkretnim predlozima upoznati sve nadležne državne organe. Planirano je da uskoro bude pokrenuta i nova akcija prikupljanja predloga za pojednostavljenje administrativnih procedura koja će, pored potreba privrede, biti usmerena i na građane. Namera je da akcija "Iz lavirinta" postane redovna aktivnost NALEDA,

a u roku od 6-12 meseci biće pripremljen izveštaj o tome šta je svaki od pomenutih organa učinio u vezi sa preporukama privrede. Akciju "Iz lavirinta" NALED je realizovao u saradnji sa B92 i projektima Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID) za podsticaj ekonomskom razvoju opština i razvoj konkurentnosti Srbije.

U utorak 21. oktobra u Medija centru održana je konferencija o Novosadskom sajmu investicija "Investexpo". Pored velikog broja realizovanih investicionih sajmova u Srbiji, "Investexpo" se izdvaja jer je prvi sajam te vrste u region, koji je imao za cilj predstavljanje investicionih potencijala gradova i opština u Srbiji stranim i domaćim investitorima. Ponude za ulaganje u industrijske zone, tehnološke parkove, izgradnju

mostova, luka, izgradnju i rekonstrukciju infrastrukturnih potencijala i resursa, izgradnju prerađivačkih kapaciteta, sa preko 100 investicionih projekata prezentovalo je više od 50 gradova i opština. O potencijalima i značaju "Investexpo" sajma na konferenciji za novinare su govorili predstavnici institucija i fondova koji su dali podršku u organizaciji ovog događaja g. Predrag Mihajlović, predsednik Upravnog odbora Nacionalne alijanse za lokalni ekonomski razvoj, Prof.dr Aleksandar Andrejević, generalni direktor Novosadskog sajma i Dejan Cvetković, predsednik Američke privredne komore u Srbiji, kao predstavnici partnerskih organizacija koje su odabrane da Novosadskom sajmu pruže podršku u promociji sajamskih sadržaja i pratećih programa.

NALED je u oktobru organizovao i prvi u nizu planiranih radnih sastanaka na temu proizvoda i usluga NALEDovog članstva. Kroz prezentacije i razgovor, odabrani članovi NALEDa su razmenili informacije o svojim programima i ukazali na dalje mogućnosti saradnje. Ovom sastanku prisustvovalo je 45 predstavnika lokalnih

samouprava iz Srbije.

U toku radnog sastanka prezentacije su imali predstavnici INVESTEXPO sajma, Comtrade Group, Deloitte, Fideco, Raiffeisen i Komercijalna banka a.d. Beograd, kao i predstavnici UNIQA i Dunav osiguranja. Oni su prezentovali usluge koje su u ponudi lokalnim samoupravama u Srbiji i ukazali su na izazove sa kojima su se do sada suočavali u njihovom plasmanu. Na kraju g. Goran Živkov, bivši ministar poljoprivrede u Vladi Srbije

govorio je iz praktičnog ugla na temu IPA pristupnih fondova, otklonivši nedoumice o raspoloživosti fondova i sredstvima koja se nude. Tokom diskusije istaknuto je da bi privredni subjekti takođe trebalo da prikupljaju informacije o lokalnim samoupravama iz više izvora, a posebno su razmatrane i mogućnosti za emisiju municipalnih obveznica.

U okviru realizacije Programa certifikacije opština sa povoljnim poslovnim okruženjem, koji NALED sprovodi u partnerstvu sa Ministarstvom ekonomije i regionalnog razvoja, 30. septembra 2008. godine u Sali Doma Narodne skupštine svečano su uručeni prvi certifikati Indiji, Loznici i Kragujevcu, kao lokalnim samoupravama koje su ispunile sve kriterijume unapred definisane Programom. Certifikate su uručili podpredsednik Vlade Srbije i ministar ekonomije i regionalnog razvoja, Mlađan Dinkić i Ambasador SAD, Nj.E. Kameron Manter. Dodeli su prisustvovali članovi i partneri NALED-a, predstavnici Vlade, domaćih institucija, stranih donatora, investitora i lokalnih samouprava. Partneri NALEDa na programu certifikacije su ponudili dodatnu institucionalnu podršku za sprovođenje ovog programa i promociju prvih certifikovanih opština.

Cilj Programa je poboljšanje saradnje svih aktera koji su uključeni u proces privlačenja i realizacije samih investicija, promovisanje i uspostavljanje dostizanja standarda u raznim oblastima opštinske poslovne politike i stvaranje biznis klime, kao i prateću promociju konkurentnih prednosti Srbije na međunarodnom nivou, odnosno ispunjavanje uslova u procesu pristupanja Srbije Evropskoj Uniji.

Krajem septembra, održan je i 9. sastanak menadžera kancelarija za lokalni ekonomski razvoj u Kruševcu, u prostorijama Biznis inkubator centra a u organizaciji MEGA programa i kruševačke kancelarije za LER. NALED je održao prezentaciju svojih aktivnosti i projekata u realizaciji i iskoristio ovu jedinstvenu priliku za direktnu komunikaciju sa predstavnicima kancelarija za LER kao važnim saradnicima u procesu prosleđivanja podrške i informacija od NALEDA ka lokalnim zajednicama koje su članice Alijanse. Tom prilikom je akcenat stavljen na pitanja svojine i naknada za gradsko građevinsko zemljište a bilo je reči i o certifikaciji opština za koje su brojne lokalne samouprave iskazale interesovanje.

Sredinom septembra potpisani su sporazumi o saradnji i članstvu sa gradovima Sremska Mitrovica i Sombor. Ova dva grada će uz podršku NALEDA raditi na stvaranju uslova za rast domaćih i stranih ulaganja, podizanje kapaciteta i bolje funkcionisanje lokalne samouprave, odnosno kroz unapređenje regulatorne funkcije i jačanje kapaciteta zaposlenih u lokalnoj samoupravi.

Početak septembra obeležili su IV sednica Upravnog odbora NALEDA i radni ručak sa ministrom za zaštitu životne sredine i prostorno planiranje, g. Oliverom Dulićem.

Radnom ručku su pored ministra Olivera Dulića prisustvovali i državni sekretar Vladimir Jovanović, članovi UO Alijanse, kao i predstavnici mnogih opština i kompanija, članica NALEDA. Ministar je u svom izlaganju govorio o izmenama i dopunama zakona o planiranju i izgradnji, pitanju nadležnosti lokalnih samouprava u procesima legalizacije, izdavanja dozvola, saradnji sa direkcijom za imovinu i drugim pitanjima od značaja za članove NALEDA. U okviru diskusije je predloženo prenošenje nadležnosti na lokalne samouprave za proces pribavljanja saglasnosti kako bi se unapredila efikasnost opština i podigla konkurentnost privrede. Dogovoreno je da se ključni problemi i prepreke sa kojima se susreću opštine/organizacije kroz NALED pismenim putem predaju Ministarstvu u cilju osmišljavanja i realizacije adekvatnih rešenja.

Grad Leskovac i Nacionalna Alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED) su u avgustu, u prostorijama Skupštine grada Leskovca, potpisale Sporazum o saradnji na Programu "Certifikacija opština sa povoljnim poslovnim okruženjem". Grad Leskovac se samoinicijativno zainteresovao za Program certifikacije i uz direktnu podršku Fonda za razvoj, inicirao saradnju sa NALEDom na ovom programu.

Gradonačelnik Goran Cvetanović je tom prilikom naglasio spremnost gradske uprave da se kontinuirano unapređuje u skladu sa zahtevima programa certifikacije. Član Izvršnog odbora NALEDA i direktor Microsofta, Dejan Cvetković je objasnio da je program certifikacije baziran na kontinuiranoj podršci i saradnji, u cilju daljeg razvoja i promocije opštine. Nakon svečanog potpisivanja, održana je i konferencija za novinare, kojoj su prisustvovali brojni lokalni mediji.

PREDSTOJEĆA DEŠAVANJA

11. decembar - Večera s Ambasadorom SAD

Kraj januara - NALED Konferencija o prihodima lokalne samouprave

Februar 2009. godine - Konferencija na temu opštinskih obveznica

PROJEKTI U PRIPREMI

Certifikacija ruralnih područja

Bežični internet u Indiji

Certifikacija korporativno odgovornih kompanija